

Манай хvvхдийн арьс шардуу харагдаад байх юм. Энэ хэвийн зvйл vv?

Гvйцэт нярай хvvхдийн 50-60 хувьд арьс нь шаргал туяатай болох ve байдаг бoгoод vvнийг нярайн шарлалт гэж нэрлэдэг. Энэ нь торсний дараах эхний болон хоёрдах долоо хоногт тохиолддог. Ихэнх хvvхдэд нярайн шарлалт тvр зуурын, аюул багатай зvйл байдаг бoгoод энэ нь оороо аяндаа эсвэл бага зэргийн эмчилгээний vр дvнд арилдаг байна. Гэвч цоон тохиолдолд хvнд хэлбэртэй тохиолддог бoгoод энэ вeд нvдэнд нь шарлалт илэрч байгаа эсэхийг маш сайн анзаарах хэрэгтэй.

Нярайн шарлалтын шалтгаан юу вэ?

Цусанд агуулагдаж байдаг билирубин хэмээх пигментийн хэмжээ ихсэх нь арьсны шарлалтын шалтгаан болдог. Цусны хогширсон улаан эс задрах вeд задарлын бvтээгдэхvvнээс нь билирубин vvсдэг байна. Бvх хvмvvсийн цусанд билирубин байдаг бoгoод энэ нь элэг болон отгоноор гадагшилж хvний биеэс зайлуулагддаг. Хvvхэд торохоос омно жирэмсэн эмэгтэйн элэг тvvний билирубиныг биеэс нь зайлуулж байдаг. Донгож торсон нярай хvvхдийн элэг оорийн вйл ажиллагааг бvрэн гvйцэд явуулж эхлэх хvртэл хэсэг хугацаа шаардагддаг. Энэ вeд нярайн шарлалт хэмээн нэрлэгдэх арьс шаргал харагдах оорчлолт илэрдэг байна. Энэ хэлбэрийн шарлалтыг эмч нар нярайн физиологийн шарлалт гэж vздэг. Ихэвчлэн хvvхдэд торсний дараах 2-3 дахь хоногт шарлалт нь илрэх бoгoод 2 долоо хоногийн дотор оороо аяндаа арилдаг. (Дутуу торсон хvvхдэд шарлалт нь 5-7 хоногт дээд хэмжээндээ хvрч 2 сар хvртэлх хугацаанд алга болдог) Шаргал онго нь хvvхдийн холийн хуруунаас эхлэн дээшилж цээж хvзvv болох хамгийн сvvлд нvvр гэсэн дараалалаар арилдаг байна.

Нярайн шарлалт нь хoхoор хoолохтой холбоотой юу?

Хvvхэд хангалттай хэмжээний сvv хoхoж чадахгvй байгаа бол нярайн шарлалт vvсэх

нохцол болдог. Учир нь хангалттай шингэн авч чадахгүй байгаа тохиолдолд отгоноор ялгаран гарах ёстой билирубин биеэс бүрэн гадагшилдаггүй байна. Хэрэв ийм байдал үүсвэл эмчтэйгээ хvvхэд хооллолтын талаар зовлолдох, хохоор зов хооллох зовлогоо авах шаардлагатай. Америкийн Хvvхэд судлалын Академийн зовломж ёсоор эхний цоон хэдэн одор хvvхдээ одорт 8-12 удаа хохvvлэх шаардлагатай гэж вэдэг. Зарим хvvхдэд "хохний сvvний нярайн шарлалт" гэсэн ойлголтууд байдаг. Энэ нь голдуу 7-11 дэхь хоногтойд нь оношлогддог. Хэдийгээр таны хvvхэд сайн асруулж, биеийн жин хэвийн боловч зарим тохиолдолд хохний сvv нь хvvхдийн элэгний билирубин боловсруулах чадварыг бууруулдаг. Энэ нь нярайн физиологийн шарлалтын нэг хэлбэр боловч хэдэн долоо хоногоос сар хvртэл хугацаанд vргэлжилж болно. Магадгvй таны хvvхдийн билирубины хэмжээ хэтэрхий ондор байвал хохоор хооллолтыг нь 1-2 хоног зогсоох шаардлагатай болж болно. Та тэр вед хохний сvvгээ сааж байх шаардлагатай богоод билирубин буусан тохиолдолд хохоор хооллолтоо vргэлжлvvлэх хэрэгтэй.

Шарлалт ямар хор уршигтай вэ?

Ихэнх тохиолдолд шарлалт бол санаа зовоох асуудал биш байдаг. Гэвч хvvхдийн цусан дах билирубины тvвшин хэт ондор байх вед зохих эмчилгээ хийхгvй бол билирубины хэмжээ цаашид нэмэгдэн хvvхдийн мэдрэлийн тогтолцоог гэмтээх шалтгаан болдог байна. Хvнд хэлбэрийн шарлалттай байсан нярай хvvхдийн цоон хэсэгт тархины гэмтэл үүсдэг. Үvний улмаас сонсголгvй болох, хогжлийн хоцрогдол үүсэх болон саажилт үүсэх зэрэг ноцтой хvндрэл гардаг байна.

Ямар хvvхдэд нярайн шарлалт илvvтэй тохиолдох вэ?

Доорх хvvхдvvдэд нярайн шарлалт илvv тохиолдох хандлагатай байдаг. Үvнд:

- Хэрэв тvvний ах, эгч нар нярайн шарлалттай байсан бол
- Торолтийн вейн хохролттэй торсон бол. (хохролтийн нэг хэсэг болсон улаан эсvvд задрах вед биллирубин ихээр үүсдэг.)
- Дутуу торсон хvvхдийн элэг бүрэн вйл ажиллагаа явуулах боломжгvй учир билирубины солилцоонд дутуу оролцоно.

Нярайн шарлалтыг яаж шалгаж вээх вэ?

Хvvхэд торох вед нярайн шарлалттай эсэхийг эмч нар шалгаж вэдэг. Хэрэв эхний 24 цагт нярайн шарлалт илэрвэл зайлшгvй шинжилгээ хийх шаардлагатай. Мон билирубины хэмжээ их байж магадгvй тохиолдолд торсний дараах 3-5 хоногт мон ажиглалтанд байдаг. Хэрэв нярайн шарлалтын шинжvvд илэрвэл эмч хvvхдийн арьс болон цусанд билирубины хэмжээг вээх шинжилгээ хийдэг. Хэрэв торсний дараа удалгvй эмнэлгээс гарсан тохиолдолд нярайн шарлалт илэрч байгаа эсэхийг хамгийн тvрvvнд ажиглах хvн эх оороо юм.

Нярайн шарлалтыг хэрхэн илрvvлэх вэ?

1. Байгалийн гэрэл сайтай орчинд хvvхдээ байлга
2. Хэрэв хvvхэд тань цайвар арьстай бол дух, хамар, эсвэл цээжин дээр хуруугаараа зоолон дараад авах вед шаргал туяа татаж байгааг ажиглах
3. Хэрэв хvvхэд тань бор арьстай бол тvvний буйл болон нvдний цагаан нь шарласан эсэхийг шалгах хэрэгтэй.

Би хvvхдийн эмчид хандах шаардлагатай юу?

Таны хvvхдийн арьс шар байвал ялангуяа нvдний цагаан болон хэвлий, гар хол нь шар туяатай байвал хvvхдийн эмчид хандаарай. Мон нярайн шарлалт хэдийгээр бага боловч 3-аас дээш долоо хоног vргэлжилсэн болон хvvхэд нойрмог, хохондоо дургvй болох зэрэг шинжvвд илэрвэл эмчид даруй хандах хэрэгтэй.

Нярайн шарлалтын хvндэрлийг яаж мэдэх вэ?

Торсний дараах эхний 24 цагт шарлалт илэрвэл энэ нь яаралтай хяналтанд орж, эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай гэсэн vг. Энэ торлийн нярайн шарлалт нь нийтлэг биш богоод голдуу эх болон хvvхдийн цусны бvлгийн тохиромжгvй байдлаас болдог. Хэрэв таны цусны бvлэг O эвсэл Rh-negative (резус сорог) бол энэ нь хvvхдийн цусны бvлэгтэй тохиромжгvй байж болох юм. Жирэмсний хяналтын vзлэгийн вeд таны цусны бvлгийг тодорхойлж эрсдэлт хvчин зvйл байгаа эсэхийг мэдсэн байх шаардлагатай богоод харин хvvхдийг торон тортол нь цусны бvлгийг тодорхойлох боломжгvй байдаг. Иймд хvvхдийг торонгvвт цусны бvлгийг нь тодорхойлох шаардлагатай байдаг. Хэрэв та резус сорог цустай харин хvvхэд тань резус эерэг цустай байгаа нохцолд нярайн цус задрах овчин vвсч болзошгvй. Мон торсний дараах эхний 24 цагт илэрч буй шарлалт нь элэг, цосний хvvдий, ходоод гэдэсний эмгэг, мон халдвар, торолтийн veийн гэмтэл, дутуу торолт зэрэг шалтгаануудын улмаас vвсч болдог байна.

Нярайн шарлалтыг хэрхэн эмчлэх вэ?

Нярайн шарлалт ихэнх тохиолдолд аяндаа арилдаг боловч шаардлагатай тохиолдолд фото эмчилгээ хийх нь хамгийн vр дvнтэй, аюулгvй арга юм. Хvvхдийн нvдийг халхалж хэт ягаан туяагаар шарж огсноор билирубиныг шээсээр илvv хурдан ялгарах хэлбэрт шилжvвлдэг. Оор нэгэн арга нь били-хонжил хэмээх туяагаар шарах арга богоод энэ нь эмчийн заавраар хийгдэх ёстой. Фото эмчилгээ нь ихэвчлэн vр дvн сайтай байдаг боловч хvнд хэлбэрийн шарлалттай хvvхэд болон эмчилгээний явцад хvvхдийн билирубины тvвшин vргэлжлэн нэмэгдсээр байвал эрчимт эмчилгээний хэсэгт шилжvвлж цус сэлбэх болон бусад эмчилгээ хийх шаардлагатай болдог. Та оороо хvvхдээ сайн хохvвлж хооллосноор баасаар гадагшлах билирубины хэмжээг нэмэгдvвлж шарлалтыг багасахад туслах болно. Хэрэв танай хvvхдэд шарлалттай холбоотой асуудал байвал эмчид vзvвлж зов арга хэмжээ авснаар хvvхдийнхээ эрvвл мэндийг хамгаалж чадах болно.